

ПОЧУВАЙСЯ БЕЗПЕЧНО В ІНТЕРНЕТІ

Твоя інформація — найцінніша валюта. Ти можеш захистити свої облікові записи та зберегти приватність в інтернеті, скориставшись цими порадами.

Пам'ятай прості найзагальніші правила

Не поширюй своє місцезнаходження, геолокацію в режимі реального часу.

Зроби акаунт закритим — це убезпечить тебе від низки ризиків, зокрема від доступу зловмисників до твого акаунту.

Ознайомся з налаштуваннями геолокації на своєму смартфоні, щоб розуміти, які програми та застосунки можуть її використовувати.

Убезпеч себе під час користування незахищеною мережею Wi-Fi у магазинах, кав'ярнях, в аеропортах та на вокзалах — завантаж застосунок, який захистить твої персональні дані.

Не ділись приватною, а тим більше інтимною інформацією в мережі. Використовуй правило білборда: уяви, що твій пост розмістили на великому білборді в місті і його можуть бачити всі охочі.

Знайомства та стосунки в мережі

Знайти однодумців, познайомитися з цікавим хлопцем із паралельного класу, подружитися з новою дівчиною — усі ці стосунки можна завести в інтернеті.

Однак пам’ятай, що діяти треба обережно, щоб такі знайомства не обернулися халепою в реальному житті. Що потрібно для цього зробити?

Налаштувати приватність акаунта. Параметри конфіденційності можна знайти в налаштуваннях кожної соцмережі.

Фільтрувати список друзів. Обов’язково переглядай сторінку кожного нового фоловера. Не варто додавати в друзі незнайомих та підозрілих людей і одразу виходити з ними на контакт.

Не ділитись персональними даними (своїми та рідних) з малознайомими людьми. Ти ніколи не знаєш, хто сидить по той бік екрана і що в нього на думці. Тому не варто розголошувати свою адресу або справжнє повне ім’я.

Повідомляти про неприйнятне спілкування. Якщо ти все ж таки хочеш познайомитись з новою людиною, пам’ятай про особисті кордони.

Якщо виникають якісь сумніви щодо нового знайомого, ти легко можеш перевірити зображення співрозмовника за допомогою зворотного пошуку зображень Google або сервісу “Хто вкрав мої зображення?” (англ. Who Stole My Pictures?) для браузера Mozilla Firefox. Якщо фотографія незнайомого користувача пов’язана з багатьма різними іменами або ти впізнаєш на ній відомого актора чи іншу знаменитість, — це точно фейковий акаунт, який хоче отримати твої фото чи особисту інформацію.

Існують деякі злочинці — **кетфішери**, які видають себе за модельних скаутів (тих, хто займається пошуком моделей), спортивних тренерів чи інших людей, які можуть вплинути на твоє майбутнє. Іноді вони просто привласнюють собі життя іншої особи.

Як розпізнати кетфішера?

Вони майже не використовують свій акаунт.

Те, як вони спілкуються чи діють, не відповідає їхньому профілю.

Вони знають про тебе багато і запевняють, що цікавляться тим самим, що й ти.

Завжди знаходять виправдання, чому не можуть надіслати тобі жодних своїх світлин.

Використовують фейкові фото.

Онлайн-репутація

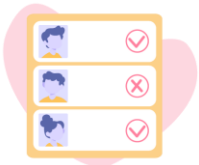
Чи знаєш ти, що кожний твій пост, реакція, фотографія та коментар формують твою онлайн-репутацію? Вони лишають позитивний чи негативний цифровий слід, за яким люди складуть враження про тебе.

Не будь агресивним, коли інші не погоджуються з твоєю думкою.

Не варто забувати про повагу та ввічливість, навіть якщо вступаєш в дискусію з кимось в інтернеті.

Заведіть із друзями звичку запитувати згоду всіх, хто зображений на спільному фото, перед тим як опублікувати його.

Перш ніж натиснути “Опублікувати”, запитай себе, чи дійсно ти хочеш, щоб твоя інформація була оприлюднена для широкого загалу.

Покупки онлайн

Онлайн-шопінг дарує можливість швидко та недорого купувати стильні речі, економити час і знаходити щось особливе. Скористайся порадами, які допоможуть тобі уникнути неприємностей і отримати задоволення від вдалої покупки.

Купуй на перевірених сайтах

Розпізнати такий сайт дуже просто. Захищена вебсторінка матиме “https://” в адресі сайту. Також звертай увагу, чи не стоїть в адресному рядку вебпереглядача попередження, що сторінка не захищена — це означає, що інформація, яку ти тут надаєш, не буде зашифрована. Ти самостійно маєш вирішити, чи варто тобі ризикувати.

Почитай відгуки

Віддавай перевагу сайтам, якими вже користувалися твої рідні або друзі. Якщо ж немає такої можливості, пошукай огляди на онлайн-магазин та почитай про нього відгуки.

Ретельно перевір деталі та опис товару чи послуги

Уважно прочитай опис продукту та виріши, чи точно це те, що ти шукаєш. Дізнайся, чи є плата за доставку, які правила повернення товару, чи є на нього гарантія. Якщо купуєш підписку на сайт, дізнайся, як часто має відбуватися оплата, чи є безоплатний період користування та скільки він триває.

Плати безпечно

Якщо можливо, скористайся перевіреною платіжною системою або зроби прямий банківський переказ.

Не розголошуй особисті дані

Ніколи не передавай код CVV2 (3 цифри на звороті картки) та інші дані стороннім особам.

За матеріалами інтернет-видання Гайд “Онлайн-безпека для підлітків”, підготовленого командою МінЗмін у партнерстві з Міністерством цифрової трансформації та Консультативною місією ЄС в Україні за підтримки Європейського Союзу та Міжнародного Фонду «Відродження» в межах грантового компоненту проєкту EU4USociety